

ŞİİR GELENEĞİMİZ ÜZERİNE

Cahit CAN

Hissiyatımızın tercümanı olan şiir, Türk ve dünya edebiyatının en lâtif, en zarif ve en asil türüdür.

O, elem ve haz hislerimizin elvan elvan kokular saçtığı, envai tür kır çiçeklerinin açtığı yüce bir dağ beli.

O, Anadolu yaylarının pınar suları kadar saf, o pınar sularının sesi kadar ruha huzur verici.

O, yiğitlik duygularımızın harman olduğu er meydanı.

O, Yaradan'a sığınan Türk insanının seher vaktinde göğe ağan uhrevi niyazı.

O, bayağılığı ve çirkinliği asla kabul etmeyen gönül avazımız.

Türk'ün var oluşundan itibaren "var olan", onunla adeta etle tırnak haline gelen; güzelliğini, görkemini ve şöhretini onun dilinde ve kaleminde bulan yüce değerler manzumesi.

Türk'ün ve Türk şiirinin kaderi ortak yazılmış. O da Türk gibi Altay beşiğinde belenmiş, Orta Asya bozkırlarında serpilmiş, ardından Anadolu yaylasını kendisine yurt edinmiş, sonra da Tuna boylarına Türk'le sefere çıkmış. Zaman mecrasında saf pınar suları gibi çağlayarak geleceğe doğru akmış. Kimi Yunus'un sözünde dertlere derman, kimi Köroğlu'nun elinde kılıçtan keskin bir kalem, kimi de Nedim'in divitinde sevgiliye sunulan bir gonca gül olmuş. Zaman su gibi akarken, zamanın şekillendirdiği Türk şiiri de kendi geleneğini oluşturmuş ve millî bir hüviyet kazanmış.

Türk şairlerinin dünya şiirine kazandırdıkları inkâr edilemeyecek kadar fazladır. Şu yaşlı dünyanın şair iki milletinden biri olan Türk milleti, dünya şiirine hece vezni, kafiyeyi ve kıta nazım birimini hediye etmiştir. Türk şiiri asırlarca bu özellikleri ile tanınmış, bilinmiştir. Gel gör ki, önce Doğu'dan sonra da Batı'dan esen hoyrat rüzgârlar birçok değerimizi yerle bir ettiği gibi, şiir geleneğimizi de -maalesef- inkıtaa uğratmıştır. Türk şairleri önce Arap ve Fars şiirini, sonra da Batı şiirini taklit ederek kendi şiir geleneğimizden uzaklaşmıştır. Üstelik de bunu şiirimize hizmet zannı ile yapmışlardır. Hâlbuki bu doğrudan doğruya gelenekten kopmadır ve Türk şiirinin yozlaştırılmasından başka bir şey değildir.

Bugüne kadar zamana meydan okumuş olan ve bundan sonra da meydan okumaya devam edecek olan bu koca çınar, bu yüce Türk milleti, ömrünün bereketini ve gücünü; ihtişamını, asaletini ve saltanatını geleneklerine sıkı sıkıya bağlılığına borçludur. Kültürel değerlerimiz, tarihimiz, örfümüz, adetlerimiz ve edebiyatımız bu koca çınarı besleyen, onu ayakta tutan ve güçlü kılan kökleridir. Bu köklerden birinin kuruması, millet ağacının acı sonuna delalet eder.

Özellikle Türk şiir geleneğindeki bu yozlaşma, basiret sahibi insanlarımızın geleceğimizden haklı olarak endişe duymalarına sebep olmuştur. Muradımız şiirimizin geleneğinden taviz vermeden -değişmesini değil- gelişmesini sağlamak olmalıdır. Gayemiz bizi bize bizim dilimizle, bizim kelâmımızla, bizim kalemimizle, yani bizim şiirimizle anlatmak olmalıdır.

Arzumuz, bizi biz yapan değerlerimizden olan şiir geleneğimizi yaşatmaya çalışmak olmalıdır. Eğer geleceğe kalmak, yarınlarda da var olmak istiyorsak bizi biz yapan değerlerimize sahip çıkmalıyız.